

O krok blíže komunitní energetice. Obce podporují novelu energetického zákona bez překážek pro malé výrobce

29.8.2023 - | Sdružení místních samospráv ČR

Právní úprava, která má zpoždění už více jak dva roky, je zásadní pro rozvoj komunitní energetiky a posílení energetické soběstačnosti nejen obcí, ale celé země.

„Prosazení evropských předpisů do našeho práva umožní obcím, aby se konečně mohly naplno pustit do rozvoje komunitní energetiky, výroby čisté energie a zvyšování naší energetické soběstačnosti. Je velmi důležité, aby se podařilo novelu schválit v podobě, která umožní energii efektivně vyrábět, sdílet a zpřístupnit i menším výrobcům připojení do sítě za férových podmínek,“ říká Eliška Olšáková, předsedkyně Sdružení místních samospráv ČR.

Z pohledu obcí má předložená novela stále několik nedostatků a míst, která bude třeba upřesnit. Zásadní bude nastavení spravedlivé výše poplatků, které budou energetické komunity a společnosti platit za využívání stávající distribuční sítě pro sdílení elektrické energie.

„Považujeme za důležité, aby nastavení poplatků za sdílení elektrické energie zohledňovalo vzdálenost, na kterou se elektrická energie přenáší, což by bylo ku prospěchu lokálních projektů a energetických komunit. Podobně to funguje například v sousedním Rakousku,“ říká Eliška Olšáková.

Omezení, které negativně dopadne zejména na obce, je zákaz členství, respektive výkonu hlasovacích práv většiny příspěvkových organizací ve společenství pro obnovitelné zdroje. Všechny příspěvkové organizace zřizované obcemi nebo jejich svazky jsou podle evropského práva místními orgány, které členy energetických společenství být mohou, český zákon by jim proto měl možnost členství také přiznat.

Odstranit by se mělo z návrhu rovněž omezení hlasovacích práv člena společenství na maximálně 10 procent. Koncentrace většího množství hlasovacích práv v rukou vybraného člena může být v určitých případech žádoucí. Především vede k lepší akceschopnosti společenství a zároveň umožňuje přiznat větší vliv členům, kteří se na realizaci projektu podstatně více podíleli.

„Zejména pro obce je omezení hlasovacích práv na maximálně 10 % obrovskou bariérou v rozhodování o založení energetického společenství,“ uvádí Eliška Olšáková.

Novela by podle názoru obcí měla zavést po vzoru zemí jako Belgie, Francie či Rakousko pro sdílení energie dynamickou metodu namísto metody statické, která je dnes uplatňována v rámci bytových domů. Při statické metodě má každý člen předem stanovený svůj podíl vyrobené elektřiny, a pokud ji v daném čase nespotřebuje, je prodána jako „přetok“ do sítě obchodníkovi, často za nevýhodných podmínek. Při uplatnění dynamické metody je nespotřebovaná elektřina nejprve nabídnuta sousedům, kteří mají aktuálně vyšší spotřebu. Odpadne tak krok, aby si členové společenství, kteří mají pro elektřinu aktuálně využití, kupovali energii vyrobenou ve svém energetickém společenství přes prostředníka za vyšší ceny.

„Je nutné upřesnit v zákoně způsob rozdělování sdílené elektřiny, v předložené novele vymezení povolených způsobů alokace nyní chybí. Přitom povolené způsoby rozdělování sdílené elektřiny zcela zásadně ovlivní ekonomiku projektů energetických společenství,“ upozorňuje Eliška Olšáková.

Z letošního průzkumu mezi členy SMS ČR vyplývá, že vlastní energetický zdroj by chtělo v následujících třech letech stavět 6 z 10 obcí. Energetickou komunitu plánuje ve stejném horizontu založit třetina obcí. Právě absenci zákonné úpravy pro komunitní energetiku a nejistotu ohledně pravidel fungování tohoto modelu pak obce v průzkumu zmiňovaly nejčastěji jako překážku, která brání rozvoji jejich energetických projektů. Odpovídalo tak na 70 procent obcí.

„Energetická krize a ruská agrese na Ukrajině nám jasně ukázaly, jak zásadní energetická soběstačnost je. Musíme získat nové zdroje energie, z nichž může být řada právě ve vlastnictví obcí. Více jak 6 200 obcí se může stát novou páteří tuzemské energetiky“ dodává Eliška Olšáková.

Mezi obcemi roste o komunitní energetiku zájem, ať už jde o výrobu energie z biomasy, větrné energie nebo fotovoltaických panelů a řady dalších řešení. Pro obce je to logický krok, kterým zvýší svou soběstačnost a získají do rukou účinný nástroj pro posílení svých rozpočtů. Komunitní energetika může zásadním způsobem pomoci dnes znevýhodněním regionům.

Rozvoj komunitní energetiky umožní obcím a energetickým společenstvím sdílet elektrickou energii vyrobenou v daném místě v rámci komunity za takové ceny, které si daná komunita stanoví. Cílem je zvýšit energetickou soběstačnost obcí, snížit emise skleníkových plynů a podpořit udržitelný rozvoj.

<https://www.smscr.cz/media-a-sms-cr/tiskove-zpravy/o-krok-blize-komunitni-energetice-obce-podporuji-novelu-energetickeho-zakona-bez-prekazek-pro-male-vyrobce-3357cs.html>